

ۋاكسىنانى كىمدەردىڭ ەكتىرۈنەنە بولادى؟ ۋاكسىنانى قايدا ەكتىرەدى؟ كەرى اسەرى بولسا قايتۇ كەرەك؟ ...

قۇزىرلى تاراۋلار جاڭا تىپتى ايدارشا ۋىرۇس ۋاكسىناسىنا قاتىستى 7 ۈلكەن ماسەلەگە جاۋاپ بەردى

رىنا نازار اۋدارۋدى سۇرايمىز .

سۈي گاڭ تاغى مىنانى ەسكەرتتى : ۋاكسىنا ەكتىرۋدە جەرگىلكىتى ورنىداردىڭ حابارلاندىر- ۋنىداغى ورنالاستىرۇ بوينىشا سىتەۋ كەرەك، ايتا-لىق، ازاماتتىق كۋالىكى الا بارۇ، ۋاكسىناغا تىر-كەۋدى، ەستەلىككە اۋدى جاقسى سىتەۋ قاچەت. بۇدان سىرت، جاپىشلىقتا مەدىتسىنالق قۇرىلمە-دارغا بارۇدىڭ تالابىنا ساي، جەكەلك كورعاۋ سىياقتىلاردى ويداعىداي سىتەگەن ەجۇن.

ۋاكسىنا ەكتىرۋ جاۋپىسىز بە، جوق پا؟

مەملەكەتتىك كەڭەس بىرلەسىپ ساقاتناۋ، بىرلەسىپ تىزگىندەۋ مەحانيىمى علمي زەرتىتەۋ-دەن قامال الۋ گىرۇپپاسى ۋاكسىنا زەرتىتەۋ – جاساۋ ارنايى القاسى قىزمەت گىرۇپپاسىنىڭ باستە-مى، مەملەكەتتىك دەنساۋلىق ساقتاۋ، سالاماتتىق كويەيتى ەمدەۋ، ەدارى – دارمەك، دەنساۋلىق ساقتاۋ علم- تەخنىكاسىن دامىتۇ زەرتىتەۋ ورنال-ەنىڭ مەڭگەرۋشىسى جىڭ جۇڭۋي بىلاي دەدى: 7 – ايدان بەرى ەرىكتى، جاعايدايان حابارلى بولۇ، ماقۇل بولۇ العى شارتىندا، ەلمىز جۇسغۇ قاتەرى جوعارى ادامدار شوغىرىنا شۇمىل تۇردە ۋاكسىنا ەگۇ جۇرگىزدى، قازىرگە دەيىن جىىنى مىلليون رەتتىەن استام جاڭا تىپتى ايدارشا ۋىرۇس ۋاكسىناسىن شۇمىل ەگۇ قىزمەتىن ورنى-داپ بولدى. قاتاڭ تۇردە كەرى اسەرىن باقلاۋ جانە ىز قۇالايي قاداعالاپ بايقاۋدان اۋىر كەرى اسەر بايقالغانى جوق.

سايكەس مەزگىلدە، شۇمىل قولدانۇعا پايدالانلا-تىن اكتىۋسىزدەندىرىلگەن ۋاكسىنا شەكارا سىرتىندا III مەرزىمدىك كلىنىكالىق سىناقتان وتكىزىلىپ، زىرگە دەيىن جىيىنى 75 مىڭ ادامغا 150 مىڭ رەت ۋاكسىنا ەگىلدى. زەرتىتەۋلەر اۋىر حاۋپىسىزدىك كۈ-مەسكى قاتەرى بايقالماغانى كورسەتتى.

ۋاكسىنا ەگۇدە كەرى اسەر بايقالسا قايتۇ كەرەك؟

مەملەكەتتىك دەنساۋلىق ساقتاۋ، سالامات-تىق كويەيتى مەدىتسىنالق اكىمىشلىك، مەدىتسىيە-ئالىق باسقارۇ مەكەمسىنىڭ باقلاۋ – تەكسەرۋ-شى ارنايى قىزمەتكەرى جىياۋ ياخۇي بىلاي دەدى: قازىر ەلىمىزدىڭ ۋاكسىناسىنان بايقالغان، ۋنەمى كەزدەسەتتىن كەرى اسەرلەر باس اورۇدى، قىىزۇ ورلەۋدى، ۋاكسىنا ەگىلگەن جەردىڭ ەششىنارا اۋماعىندا قىزارۇ نەمەسە بەرىش پايدا بولۇدى قامىتىدى، سونداي – اق كەيىسىر ادامداردا جوتەلۇ، تاماققا تابەنى تارتپاۋ، لوقسۇ، ەشى ۇتۇ سىياقتى بەلگىلەر بايقالادى.

تانسىتىرۇعا نەگىزدەلگەندە، جاڭا تىپتى ايدارشا ۋىرۇس ۋاكسىناسىن ەگۇدىڭ حاۋپىسىز-دىگىن قامتاماسىز ەتۇ قىزمەتىن ويداعىداي سىتەۋ ەۋشىن، مىناداي بىرنەشە شارا قولدانىلادى ەكەن: ەبرىشى، ۋاكسىنا ەگۇ تۇيىندەرى ۋاكسىنا ەگۇ شارىت – جاعايدىنا ۇيلەسۇ، سونداي – اق مەدىتسىنالق قۇتقارۇ – مەدەۋ شارىت – جاعايدىنا يە بولۇ تالاپ ەتىلەدى؛ ەكىشى، جەر – جەرەدن ۋاكسىنا ەگەتىن ورنىداردى بىرنەشە اۋماققا ەبولىپ، 2 – دارەجەدەن جوعارى كەشەندى شىياحانالاردى جاۋاپتى اۋماعىنداغى ۋاكسىنا ەگەتىن بىرنەشە ورنى-دى مەدىتسىنالق چاقتان قاماتامسىز ەتۇ قىزمەتىنە جاۋاپتى ەتۇ تالاپ ەتىلدەى، سونداي – اق ۋاكسىنا ەكتىرۋشلىەرگە مەدىتسىنالق قىزمەتكەرلەرگە دەد-ساۋلىق احۋالنى شىنايى، ناقتى اڭسى ەتۇ، ۋاكسىنا ەكتىرگەن سوڭ ۋاكسىنا ەگۇ تۇيىنىدە 30 مىنۇت ايدلاۋ ەسكەرتىلەدى.

جياۋ ياخۇي تاغى مىنالاردى ەبىلدىردى: ەكتىرىلگەن ۋاكسىنانىڭ كەرى اسەرلەرى مەن كەزدەيسوق اسەرلەردىن ايرىۋ كەرەك. كەزدەيد-سوق اسەر دەگەنمىز ۋاكسىنا ەكتىرۋشى باسقالي اي ۇرۇلاردىڭ جاسىرىن كەزىنە نەمە-سە اۋرۇى قوزعالۇدىڭ الدىنداغى كۇيىنە ەدال تۇرا كەلىپ، ۋاكسىنا ەكتىرگەن كەزدە وسى اۋرۇدىڭ قوزعالۇنىا ەدوپ كەلۇىن مەڭزەيدى. بۇل جاعايدىدىڭ ۋاكسىنا ەگۇمەن، ۋاكسىنا ساپاسىمەن قاتىسى جوق، بۇل كەرى اسەرگە جاتيپايدى.

ۋاكسىنا ەكتىرگەن سوڭ قانىشا ۋاقىتقا

دەيىن ۇنىمى بولادى؟

زىڭ يشىن بىلاي دەدى: جاڭا تىپتى ايدار-شا ۋىرۇسنىڭ بايقالغانىا ەلى ەبىر جىل تولا

(باسى 1 – بەتتە)

باتسى تىيانشانداغى بۇراتالا وزەنى اعارىنىڭ حۇستنا ەسكى جۇرتنىڭ جانە نلقىداغى جىرىنتاي اڭ-ھازى ەسكى جۇرتنىڭ، شىعىس تىيانشان وڭىرىندە-گى حازىزىيان ەسكى جۇرتنىڭ جانە جىشانلىيڭداغى كوكىلدىر اقىق كەن قازۇ ەسكى جۇرتنىڭ قازىلۇى شىعىس، باتسى تىيانشان ۇڭىرىنىڭ نارىيختان ارعى ارخەولوگىيالىق مادەنىيەت شەجىرەسىنىڭ قالىپتاسۇنىدا نىڭ لىگەرلەشۇشلىك بولۇنىا مۇمكىندىك جاسادى. 2018 – جىلى نلقىداغى جىرىنتاي اڭھىارى ەسكى جۇرتى مەملەكەتتىك 10 ۇلكەن ارخەولوگىيالىق جاڭا بايقاۋعا ەنگىزىلدى.

سونمەن بىرگە، باتسى ۇڭىىر باسقاقتىق ەسكى جۇرت شوغىرىنىڭ ارخەولوگىياسى شارپىعان بۇڭىر اۋدانىنداغى كۇيىكشاھار بايىرىغى قالاسى، زورۇكت بايىرىغى قالاسى ەسكى جۇرتنىڭ قازىلۇى دا كەلەلى لىگەرلەشۇشلىككە قول جەتكىزدى.

شونجى شىچىڭزىنىڭ قازىلۇى جۇرت نازارىن ايرىقشا اۋداردى، بايىرىغى قالادان قازىپ نىنغان مۇرالار ”عايىپ بولغان“ خان داۋىرىندەگى ”جاڭاشار قالاسىنىڭ قايتا جارىق كورۇنە مۇمكىندىك جاسادى. شىچىڭزى ەسكى جۇرتى 2019 – جىلى مەملەكەتتىك 10 ۇلكەن ار-خەولوگىيالىق جاڭا بايقاۋعا ەنگىزىلدى.

لوپنۇر اۋدانىنداغى قىپاقۇددىق بەلگى وت ەسكى جۇرتنىڭ قازىلۇى ادامدارعا جاڭا توسىن قۇانىشى سىيلادى، ارخەولوگىيالىق بايقاۋ تارىيىي جۇجاتتارداغى تاڭ داۋىرىنىڭ اسكەري قالاشىق قورعانىس جۇبەيسى جونىدەگى جازىبالاردىڭ اقاتاڭ-دامەن تولتىردى. بۇل نىسان مەملەكەتتىك مادەني ەسكەرتكىشتەر مەكەمەسىنىڭ 2019 – جىلىغى ”ارخەو-لوگىيالىق جۇڭگو“ جىبەك جولى ارخەولوگىيالىق كەلە-لى جەتىستىگىن ەنشەلەدى.

شىنجياڭ مادەني ەسكەرتكىشتەر ارخەولوگىيا-لىق زەرتىتەۋ ورنىنىڭ باستىغى لي ۇنىيىڭ تىشلىگە بىلاي دەدى: ”13 – بەسجىلدىق“ كەزىندەگى ار-خەولوگىيالىق جەتىستىك نارىيختا ورتالىق پاتىشالىقتار-دىڭ باتسى ۇڭىردى ەۋىمىدى جونگە سالغاندىغىن ناقتى داللدەۋ، ارىيا مەن ۇكىمەت قۇرىلمى جۇبە-سىنىڭ ورنالۇى، جىبەك جولى بوينىداغى قالالاردىڭ دامۇى جانە شىغىسى جىبەك باستىسىڭ اۋىس – كۇيىسى جاساۋ تارىيىي بارىسى، ”بىر بەلدەۋ، بىر جولدىڭ“ تارىيىي تۈركىنى سىياقتىلارعا نەزدەنىس جاساۋ جون-نەن كەلەلى ەمان الاىدى.

مادەني ەسكەرتكىشتەردى قورعاۋ تەبىنى بۇرىن بولماعان دەڭگەيگە جەتتى

12 – ايدىڭ باسىندا چارقىلىق اۋدانى شىشە ورنالاسقان كروران بايىرىغى قالاسىن قورعاۋ ىنجە-نەرىياسى تابىسىپەن اياقتادى، ۇش ۇيى جانە بۇددا مۇنارالارى ەسكى جۇرتى قورعالپ، بەكەم-دەلىپ، لوپنۇردىڭ باتسى سولئۇستىك بولىگىنە ورنالاسقان خان، جىين داۋىرىندەگى جىبەك جولى-داغى وسى ايگىلى قالانىڭ ”عۇمىرى جىل سايىن ۇزارتىلدى“.

بىيل 6 – ايدا 15 مىلليون يۇان قارجى قوسىل-ھان كۇشارداغى قىزىلقارعا بەلگى وت ەسكى جۇرتىن قورعاۋ، پايدالانۇ قۇرىلغى قۇرىلمىسى نىسانى ەساتتى اياقتادى.

2019 – جىلى 9 – ايدا كۇشار قالاسى تارىم اۋىلى جاڭا دارپا قىستانىنىڭ شىغىسىنداغى شول دالاعا ورنالاسقان تاۋاڭ قالاسى ەسكى جۇرتىن قورعاۋ، بەكەمدەۋ ىنجەنەرىياسى سالنىپ ەبىتتى.

2019 – جىلى 8 – ايدا ماناس اۋدانى تاسىرقاي وزەنى جەلگى قامالىنىڭ ورتەڭىن، ورتەڭ قىستانىدا-غى ورتەڭنىڭ ەكى جەرىندەگى بەلگى وتىنىڭ ەسكى جۇرتىن قورعاۋ، بەكەمدەۋ ىنجەنەرياسىن اياقتادى. مۇنان تىس، شوغى جىلدارى مادەنىيەت ەس-كەرتكىشتەرى قىزمەتكەرلەرى تاغى قىزىل تاس ۇڭ-گىرىنىڭ، قۇمىنۇرا تاس ۇڭگىرىنىڭ جىنىستانىن قورعاپ بەكەمدەۋ، قاىبرعا سۇرتەتىرىن جوندەۋ، تانىقىننان ساقتاۋ، قورعاۋ، پايدالانۇ قۇرىلغى قۇرد-لىسىن اياقتاپىپ، قاتەردە قالغان تاس ۇڭگىرلەر حا-ۋپىتى خالدىن قۇتقارىلدى.

”13 – بەسجىلدىق“ مەزگىلىندە، مەملەكەت شىنجياڭنىڭ مادەني ەسكەرتكىشتەرىن قورعاۋعا جىينى 2 مىلليارد 200 مىلليون يۇان بوساتتى. ”مەملە-كەتتىڭ تارىيىي ەستەمەلەر ىنجەنەرياسى“ جانە ”مەملە-كەتتىڭ قىزىل ەستەمە ىنجەنەرياسى“ ارقىلى ۇلى قورعان وت بەلگىسى، كارىز سىياقتى مادەني ەسكەرت-كىشتەردى قورعاۋ ىنجەنەرياسىنان 100دەن استامىن لىگەرەندى – كەيىندى اىقتاردى، ۇتۇيىندى مادەني ەسكەرتكىش ەسكى جۇرتى يازىرەول بايىرىغى قالاسى، بەسبالىق بايىرىغى قالاسى سىياقتى كورمەلەۋ، پايدالانۇ ىنجەنەرياسىنان 30دان استامىن ورسىتەتتى. تەبىيىنىڭ زور بولۇى بۇرىن بولماعان دڭگەيگە جەتتى.

2017 – جىلدان باستاپ، اۋتونومىيالى رايون ەر جىلى 22 مىلليون 800 مىڭ يۇان شىعارىپ، مادەني ەسكەرتكىشتەردى قورعاۋشىلارعا ارنايى قاراجات رەتىندە بەرىپ، دالاداعى مادەني ەسكەرتكىشتەردى شارلاۋ، تەكسەرۇ قىيىن بولۇ، قورعاۋ قىيىن بولۇ

جاعايدىن تۇبەگەيلى وزگەرتتى.

مۇنمەن بىرگە، اۋتونومىيالى رايون لىگەرەندى – كەيىندى «شىنجياڭنىڭ مادەني ەسكەرتكىشتەرىن قورعاۋ، پايدالانۇ رەفورماسىن كۇشەيتۇ جونىدەگى اىقارۇ پىكىرى» سىياقتى ەبىر قىدىرۇ جۇجاتتاردى شىعارىپ، مادەني ەسكەرتكىشتەردى قورعاۋعا سايا-سات ”حاۋپىسىزدىك تورىن“ قۇردى. اۋتونومىيالى رايوندىق مادەنىيەت جانە ساياحات مەڭگەرەمەسى مادەني ەسكەرتكىش حاۋپىسىزدىگىن باقلاۋ باسقار-ماسىنىڭ قاتىستى جاۋاپتىسى تىشلىگە بىلاي دەدى: قازىر تۇتاس شىنجياڭ بوينىشا دالاداعى مادەني ەس-كەرتكىشتى قورعاۋشىلاردان 900دەن استام قىزمەت-كەر بار، نۇتاس شىنجياڭغا تارالغان مەملەكەتتىك ەۋتۇيىندى مادەني ەسكەرتكىشتەردى قورعاۋ ورنىندا-رى مەن اۋتونومىيالى رايوندىق مادەنىيەت ەسكەرت-كىشتەردى قورعاۋ ورنىندارى نەگىزىنەن ۇنىمىدى قورعاۋعا ىندى.

مۇراجاي ”يىتەرئەتتە تانىلغان، ەسوزسىز، باراتىن جەرگە“ اينالدى

بىيل 1 – قازان“ مەزگىلىندە دەڭگەيى جوعا-رىلاتىلىپ، جاڭالانغانن كەيىنگى خوتان ايامىتتىق مۇراجاينىڭ جاڭا ساراىى ساياحاتشىلاردى قابىلداي باستاپ، قىرۇر تاماشالاشۇشلاردى باۋرادى. مۇنىڭ شىشەندەگى نىيا ەسكى جۇرتى ارناۋلى تاقىرىبىنداغى كورمە زالى نىيا ارخەولوگىيالىق قازۇ جۇمىس باسىن قايتا كورسەتىپ، ادامدارعا سول جەردە جۇرگەن-دەي اسەر بەردى، تاماشالاشۇشلار بارەكەلدى ايتتى. شوغى 2 جىلدا دەڭگەيى جوعارىلاتىلىپ، جا-ڭالانغاننان كەيىنگى اقسۇ ايامىتتىق مۇراجاينىڭ جاڭا ساراىى، قاشقار ايامىتتىق مۇراجاينىڭ جاڭا سا-رايى سىياقتى ايامىق، وبلىس دارەجەلى مۇراجايلار تركەس – تىركەس اشىلدى. جاڭادان سالنىغان يىڭىسار، لوپ، موڭغۇلكۇرە، ماناس سىياقتى اۋدان، قالا دارەجەلى مۇراجايلار دا تركەس – تىركەس سا-لىنىپ بولپ، اشىلدى.

”13 – بەسجىلدىق“ — نۇتاس شىنجياڭداغى مۇراجاي سىتەرىنىڭ دامۇى ەڭ تەز مەزگىل، قازىر 92 مۇراجاي بار، مۇراجايىمەن ايامىق، وبلىستاردى، اۋدان، قالالاردى جاپايي قامتۇ جۇزەگە اسىرىلدى. 370 مىلليون يۇان قارجى قوسىلعان شىنجياڭ مۇراجا-ينىڭ 2 – مەرزىمدىك ىنجەنەرياسى — اۋتونومىيالى را-يوننىڭ ”13 – بەسجىلدىقتاغى“ تۇيىندى نىسانى، ونىڭ نەگىزگى تۇوالىق ىنجەنەرياسى اياقتالدى، مەجەمەن 2021 – جىلدىڭ شوغى جارىتىسىندا اشە-لىپ، تاماشالاشۇشلاردى قابىلدايدى.

مول دا وزگەشە مادەني ەسكەرتكىشتەر بايلە-مى، تاماشا قۇرىلمىلار مەن قىزمەت كورسەتۇلەر نۇتاس شىنجياڭداغى كوپتەگەن مۇراجايدى ەر ۇلت بۇقاراسىنىڭ ۇناتتىن ”يىتەرئەتتە تانىلغان، ەسوزسىز، باراتىن جەرگە“ اينالدىردى. تەك 2019 – جىلدىڭ وزىندە، نۇتاس شىنجياڭداغى ەر دارەجەلى مۇرا-جايلار 200 نەشە رەت ەر ۇتۇرلى كورمە ۇيىمداستە-رىپ، جىينى 5 مىلليون ادام – رەتتەن استام تاماشا-لاۋشى قابىلدادى. مۇنان سىرت، ”جىلجىھالى مۇرا-جايلار“ ەر ۇلت بۇقاراسىنا 3 مىلليون ادام – رەتتەن استام تىيەمدىلك جەتكىزدى. سونمەن بىرگە، نۇتاس شىنجياڭداغى 95 جەردەگى سىرتقا اشىلغان مادەني ەسكەرتكىش ەسكى جۇرتى ساياحاتتاغى قىزۇ تۇيىندەرگە اينالدى.

”13 – بەسجىلدىق“ مەزگىلىندە، سىفىرلى تەخىيە-كانىڭ جاپايي قولدانلۇى بايىرىغى مادەنىيەت ەس-كەرتكىشتەرگە ”جان“ ەبىتىردى. بىيىل 5 – ايدىڭ سەلبەسىپ، يىتەرئەتتە تىكە تاراتۇ وتكىزدى. 55 مىنۇت ۋاقىتتا، ۇتۇسىندىرۇشى كورەرەمەندەردى باستاپ ”شىنجياڭ تارىيىي كورمە زالىنا“ كىرىپ، سان مىڭ ادامدى تاماشالاشۇعا باۋرادى. قۇمىل مۇرا-جاينىڭ ”بۇلت تەرىمىيال كورمە زالى“ دا توراپكىتەر لەردىڭ جاقسى باعاسىنا بەلدى. اقسۇ ايامىتتىق مۇراجاي قول ئەلەفون APP نۇسقاسىنداغى ”بۇلت تەرىمىيال مۇراجاين“ ۇسىندى. تۇرپان مۇراجايى ۇپچات ەلەۋمەتتىك تۇغىرىندا ”تۇرپان مۇراجاينىا بۇلتتىق ساياحاتتاۋ“ جەللىس كورمەسىن ۇسىندى. اۋتونومىيالى رايوندىق مۇراجاي مەكەمەسىنىڭ قاتىسە-تى جاۋاپتىسى تىشلىگە بۇلتتىق تىكە تاراتۇنىڭ، بۇلتتىق تەرىمىيال كورمە ساراينىڭ تۇتاس شىنجياڭ-داغى مۇراجايلار كورمەسىنىڭ ماڭغزدى قۇرامداس بولىگىنە اينالغاندىغىن ايتتى.

اۋتونومىيالى رايوندىق مادەنىيەت جانە ساياحات مەڭگەرەمەسى پارتىيا باسشلىق گىرۇپپاسىنىڭ شۇجىى حوۋ خانىيىن بىلاي دەدى: ”شىنجياڭنىڭ مادەني ەسكەرتكىشتەر ەسكى جۇرتى ارخەولوگىيالىق تابىستارى شىنجياڭنىڭ ”تۆرت تارىيىن“ تۇسىندىرەنەن ەڭ تاماشا جاندى سوزدىك“. قازىر نۇتاس شىنجياڭغا تارالغان مۇراجايلار مەن ايگىلى مادەني ەسكەرتكىشتەر ەسكى جۇرتى كورىنىسى تۇيىىندەرى ەر ۇلت بۇقاراسىنىڭ تارىيىي مادەنىيەتتى ۇيرەنەتىن، وتانىشلىدىق تارىيەنى قابىلدايتىن جاندى ساباقحاناسىنا اينالدى.

شېنجاڭ گەۋدى 4 ماڭغزى حابار 2020 ـ جىلى 12 ـ ايدىڭ 20 ـ كۇنى جەكشەنبى

ۋاكسىنانى كىمدەردىڭ ەكتىرۈنەنە بولادى؟ ۋاكسىنانى قايدا ەكتىرەدى؟ كەرى اسەرى بولسا قايتۇ كەرەك؟ ...

قۇزىرلى تاراۋلار جاڭا تىپتى ايدارشا ۋىرۇس ۋاكسىناسىنا قاتىستى 7 ۈلكەن ماسەلەگە جاۋاپ بەردى

□ **شېنخۇا اگەنتىسىنىڭ تىشلىشلەرى دۇڭ رۇيىڭ، مۇ تىەچىڭ**

قانداي ادامداردىڭ جاڭا تىپتى ايدارشا ۋىرۇس ۋاكسىناسىن ەكتىرۈنەنە بولادى؟ قايدا بارىپ ەكتىرۈگە بولادى؟ حاۋپىسىزدىكى قانداي؟ باعاسى قانداي؟

ەلەۋمەت كوڭىل ەبولىپ وتىرعان تولعاقتى ماسەلەلەر جونىدە، مەملەكەتتىك كەڭەستىڭ بىر-لەسىپ ساقاتناۋ، بىرلەسىپ تىزگىندەۋ مەحانيىمى 12 – ايدىڭ 19 – كۇنى اقبار جاريالاۋ ەماجىلسىن وتكىزىپ، مەملەكەتتىك دەنساۋلىق ساقتاۋ، سالا-ماتتىق كومىتەتى قاتارلى تاراۋلاردىڭ قاتىستى جاۋاپتىلارى قۇزىرلى جاۋاپ بەردى.

قانداي ادامداردىڭ جاڭا تىپتى ايدارشا ۋىرۇس ۋاكسىناسىن ەكتىرۈنەنە بولادى؟

”قىس، كۈكتەم ماۋسىمدارى كەلۇ قارسا-ڭنىدا، ەبىر ەبولم ەتۇيىندى ادامدار شوغىرىنا جاڭا تىپتى ايدارشا ۋىرۇس ۋاكسىناسىن ەگۇ قىز-مەنى ورسىتەتلىدى.“ مەملەكەتتىك كەڭەس بىر-لەسىپ ساقاتناۋ، بىرلەسىپ تىزگىندەۋ مەحانيىمى علمي زەرتىتەۋدەن قامال الۇ گىرۇپپاسى ۋاكسىنا زەرتىتەۋ – جاساۋ ارنايى القانسىنىڭ جاۋاپتىسى، مەملەكەتتىك دەنساۋلىق ساقتاۋ، سالاماتتىق كويەيتىنىنىڭ ورنىباسار مەڭگەرۋشىسى زىڭ يشىن بىلاي دەدى: الداعى جەردە قاتەرى جوعارى ادامدار شوغىرىنىڭ ”ەگۇگە تىسىتىلەرىنە مۇمكىن-دىگىنشە ۋاكسىنا ەگۇگە“ قۇلىشنامىز، جاپالى ايتە-قاندا، شارققا ۇيلەسەتىندەردىڭ بارلىغىنىڭ ۋاقە-تىندا ۋاكسىنا ەكتىرۈنەنە بولادى.

مەملەكەتتىك دەنساۋلىق ساقتاۋ، سالامات-تىق كويەيتى اۋرۇدىڭ الدىن الۇ جانە ونى تىزگى-دەۋ مەكەمەسىنىڭ جاۋاپتىسى سۇي گاڭ بىلاي دەدى: قازىر ۋاكسىنا ەگۇ تاكىكېسىندا ”2 قادامبەن ەجۇرۇ“ جوياسى قولدانىلادى: ەبرىنىشى قادامدا، نەگىزىنەن يېپورتتىق سۇىق تىزىبەك، شەكارا وتكە-لىندەگى كارانتىن، كەمەلەرگە جول نۇسقاۋ، اۋياتسىيا-لىق ۇشۇ قىزمەتى، جابى، جاڭا ازىق – تۇلكىتەر با-زارى، ەلەۋمەتتىك قاتىناس، مەدەۋ، اۋرۇدىڭ الدىن الۇ – تىزگىندەۋ سىياقتىلارمەن شۇمىلدانانتىن جۇعمە-دالۇ حاۋيى ەبىرشاما جوعارى قىزمەتكەرلەردى، سونداي – اق ورتاشا، جوعارى قاتەرلى مەملە-كەكتەر مەن ۇڭىرلەرگە قىزمەتكە، ۇيرەنۇگە بارغان ادامداردى قامتىغان ەبىر ەبولم ەتۇيىندى ادامدار شوغىرىنا باعىتتالادى.

ەكىشىنى قادامدا، ۋاكسىنانىڭ قوسىشما شارىتتارىنىڭ بەكىتۇدەن ەوتىپ بازارعا شىعۇنا نەمەسە رەسىمي تۇردە بەكىتىلىپ بازارعا شىعۇنا مەڭزەس، ۋاكسىنانىڭ ۇنىم مولشەرى بىرىتە-دەپ جوعارىبالغان سوڭ، ۋاكسىنا ەگۇ تارتىپپەن ورسىتەتلىۇ ارقىلى ارقاقىسى ادامدار شوغىرىندا يېمەۋىتپەتتىك قورعان قالىپتاستىرىلىپ، جاڭا تىپتى ايدارشا ۋىرۇستىڭ ەل شىشەنە تاراۋى ۇزىلەدى.

ۋاكسىنا قالاي ەگىلەدى، قاي جەردە ەگىلدەى؟

سۇي گاڭ بىلاي دەدى: جاپىشلىقتاغى جاء-دايدا ۋاكسىنا ەگەتىن ورنىدار تۇگەلدەي قاراستى اۋماقتاغى دەنساۋلىق ساقتاۋعا قىزمەت وتەۋ ور-تالىقتارىنا، اۋىل – قالاشىق مەحانالارنىا نەمەسە كەشەندى شىياحانالاردا ورنالاستىرىلادى، جەر – جەردەن ناقتى ورنىن، قىزمەت وتەۋ ۋاقىتىنن قامتى وتىرىپ، قاراستى اۋماقتاغى ۋاكسىنا ەگۇ تۇيىندەرىن، ۋاكسىنا ەگە الاتىن ورنىداردى دەر كەزىندە جاريالاۋ تالاپ ەتىلدى.

تانسىتىرۇعا قاراعاندا، ۋاكسىنا ەگۇ كەيىىر شوغىرلى ورنىندارعا ساپايتىن بولسا، ۋاكسىنا ەگۇ ۋاقىتتىق تۇيىندەرىن ورنالاستىرۇدى، سول ورنى-ھا بارىپ قىزمەت وتەۋدى وبلاستىرۇعا دا بولادى ەكەن. سونمەن بىرگە، قاتىستى ورنى-دارغا نەمەسە جەكە ادامدارعا قايدا بارىپ ەكتىرۇ، قاي ۋاقىتتا بارىپ ەكتىرۇ جونىدە حابار بەرىپ، الدىن الا كەلسۇگە بولادى ەكەن.

سۇي گاڭ مىنالاردى ەبىلدىردى: ەلەۋمەت ەوزى تۇرغان قاراستى اۋماقتاغى جەرگىلكىتى دەنساۋلىق ساقتاۋ اكىمىشلىك تاراۋلارنىان نەمە-سە اۋرۇدىڭ الدىن الۇ – تىزگىندەۋ قۇرىلمىدار-دان كەڭەس الۇنىا بولادى، سونمەن قاتار، كوپ-شلىكتەن قاتىستى ىنفورماتسىيا جاريالاۋ تۇغىرلا-